

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KUVENDI

*Gjelqimi
Seancave
23/11/2021*

Nr. ____ Prot

Tiranë, më __ / __ 2021

Lënda: Amendamente për projektligjin “Për një ndryshim në ligjin nr.8438, datë 28.12.1998, “Për tatimin mbi të ardhurat”, të ndryshuar

Drejtuar: **Znj. Lindita NIKOLLA**
KRYETARE E KUVENDIT

Mbështetur në nenin 75, pika 3, të Regullores së Kuvendit të Shqipërisë, propozoj që në projektligjin “Për një ndryshim në ligjin nr.8438, datë 28.12.1998, “Për tatimin mbi të ardhurat”, të ndryshuar”, bëhen ndryshimi e shtesat e mëposhtme:

- Para nenit 1 të projektligjit, shtohet dy nene me këtë përbajtje:

Neni 1

Në nenin 18 “Përashtimet”, shkronja g) shfuqizohet.

Neni 2

Në pika 3, të nenit 28 “Shkalla tatimore”, fjalët “është 5%”, zëvendësohen me fjalët “është 0%.”

- Në nenin 1 të projektligjit, Pasqyra nr.1, “Tabela për tatimin mbi të ardhurat personale nga punësimi”, zëvendësohet me pasqyrën nr.1, që i bashkëlidhet këtij amendamenti.

DEPUTETI

Erjon BRAÇE

Pasqyra nr.1

Tabela për tatimin mbi të ardhurat personale nga punësimi

E ardhura nga paga në lekë/muaj		Norma tativore në përqindje/mujore
Nga	Deri në	
0	40 000	0 %
40 001	50 000	50% * 13% të shumës mbi 40 000 lekë
50 001	200 000	13% të shumës mbi 40 000 lekë
200 001	Më tepër	20800 lekë + 23% të shumës mbi 200 000 lekë

RELACION

Ndryshimet e shpeshta në politikën tatimore vitet e fundit kanë futur elemente që e kanë bërë të padrejtë pagesën e taksave.

Politika e propozuar tatimore, me disa pragje të tatimit të pagës, që do të fillojë të implementohet në korrik 2022 do krijojë mundësi për shmangje të taksave, sidomos për pagat në fashën 40 000 deri në 50 000 lekë. Kjo politikë që propozohet sëbashku me fenomenin e analizuar nga FMN ku shumë të vetëpunësuar copëzojnë pagën e tyre në dy tre vënde me qëllim mostaksimin e plotë të të ardhurave mujore do sjellë shumë vështirësi për administratën tatimore.

Sipas Bankës Botërore, Shqipëria ka shumë shkallë të progresivitetit për tatimin e të ardhurave në raport me rajonin duke e renditur Shqipërinë në një nga vendet me informalitetin më të lartë në rajon, që shkon deri në 31% në punësimin jobujqësor. Ndarja në më shumë shkallë sic propozohet do të ndërllokjë taksimin e pagave dhe do rrisë informalitetin.

Shqipëria ka nivelin më të lartë në rajon të tatimit mbi pagën. Në Serbi, Bosnjë dhe Maqedoni, tatimi mbi pagat është i sheshtë me 10% për të gjitha kategoritë, ndërsa Kosova ka tatim progresiv që nis nga 0, 4, 8, dhe niveli më i lartë 10%, duke e bërë vendin me tatimin më të ulët të pagës në rajon. Ndërsa në Malin e Zi, ka dy pragje të tatimit mbi pagën 9 dhe 11%.

Projektligji i propozuar nuk mbështetet në parimet kryesore mbi të cilat duhet të hartohen politikat dhe sistemet tatimore që janë: barazia, efikasiteti dhe thjeshtësia.

Parimi i barazisë nënkuption faktin se nuk duhet lejuar që ligjet të përdorin kriterë të caktuara që të diskriminojnë tatimpagues apo grupe të caktuara tatimpaguesish. Parimi kërkon gjithashtu që çdo kriter i përdorur duhet të jetë mbi baza racionale, që do të thotë që si qëllimi i trajtimit të pabarabartë edhe mjetet për ta zbatuar atë duhet të jenë të llogjikshme. Projektligji diskriminon pagat nga 50 mijë lekë deri më 150 mijë lekë, duke filluar llogaritjen e tatimit për këto paga nga 30001 lekë.

Referuar të dhënavë të publikuar nga INSTAT për pagën mesatare mujore bruto për një të punësuar sipas profesioneve, rezulton se nuk do të përfitojnë nga ndryshimet e propozuara në projektligj asnjë nga kategoritë e mëposhtme të profesionistëve

- Manaxherë
- Specialistë me arsim të lartë (profesionistë)
- Teknikë dhe specialistë në zbatim

Nga ndryshimet e propozuara nuk përfitojnë asnjë të ardhur shtesë as Administrata publike dhe imbrojtja; sigurimi social i detyrueshëm; arsimi; shëndetësia dhe aktivitete të punës sociale të cilët kane një pagë mesatare bruto prej 68 341 lekë.

Referuar të dhënave të publikuar nga INSTAT, për shpërndarjen e të punësuarve kontribues sipas intervaleve të pagës mesatare mujore bruto, të paraqitur në tabelën më poshtë rezulton se vetëm 5,2% e të punësuarve kanë një pagë mesatare mujore bruto mbi 120 000 lekë. Referuar ndryshimeve të propozuara në projektligj, uljen më të madhe të barrës fiskale do ta ketë grupi i përfituesve që zë më pak se 5,2 % të të gjithë të punësuarve.

Grupimet e pagës mesatare mujore bruto	I/21	II/21
Gjithsej	100%	100%
Deri në pagën minimale	34.3%	33.5%
paga minimale - 30.000 lekë	-	-
30.001- 40.000 lekë	15.6%	16.1%
40.001- 50.000 lekë	10.9%	11.0%
50.001- 60.000 lekë	8.0%	7.8%
60.001-95.000 lekë	22.4%	22.4%
95.001-120.000 lekë	3.9%	4.0%
Mbi 120.000 lekë	4.9%	5.2%

Ndërkojë, ndyshimet e propozuara krijojnë një skemë më komplekse dhe me shumë fasha të cilat do sjellin vështirësi në zbatim për administratën tatimore dhe në sektorin privat do ndikojnë në rritje të evazionit fiskal si pasojë e deklarimit të pagës në kufinjtë ku paga nuk tatohet ose tatohet me normën e përgjysmuar.

Amendamenti i parë propozon shfuqizimin e shkronjës g), të nenit 18, nëpërmjet të cilës janë përjashtuar nga pagesa e tatim fitimit strukturat akomoduese “Hotel/Resort me katër dhe pesë yje, status special”, që sipas përcaktimit në legjislacionin e fushës së turizmit dhe që janë mbajtës të një marke tregtare të regjistruar dhe njohur ndërkombëtarisht “brand name”.

Edhe pse përjashtimi nga tatimi mbi fitimin, i parashikuar sipas këtij paragrafi, aplikohet për një periudhë 10-vjeçare për këto struktura, të cilat përfitojnë statusin special deri në dhjetor 2024, dhe mund të ngrihet pretendimi i cënimit të parimit të sigurisë juridike, ju sjell në vëmendje vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.26/2005; nr.10/2008; nr.33/2010, nr.2/2013 ku citohet

“Gjykata ka theksuar se parimi i sigurisë juridike nuk mund të prevalojë në çdo rast. Kjo do të thotë se nëse paraqitet rasti që një rregullim ligjor i ndryshëm i një marrëdhënieje ndikohet drejtpërdrejt nga një interes publik, me të gjithë elementet e tij thelbësorë, ky interes natyrshëm do të ketë përparësi ndaj parimit të sigurisë juridike.

Kushtetuta nuk ndalon çdo ndryshim të një situate të favorshme ligjore. Kështu, në këtë drejtim, duhet parë në çdo rast se në çfarë mase dhe deri ku, besimi që ka qytetari në situatën e favorshme ligjore paraqitet i rëndësishëm për t'u mbrojtur nga normat dhe parimet kushtetuese si dhe cilat janë arsyet për një mbrojtje të tillë. Ligjvënësi ka detyrimin të rregullojë në mënyrë më të hollësishme të drejtat e parashikuara në Kushtetutë. Në kuadrin e këtij rregullimi ai nuk mund të prekë ato të drejta, kufijtë e

të cilave në Kushtetutë janë parashikuar shprehimisht si të pacenueshme. Të drejtat e tjera kushtetuese ai mund t'i kufizojë vetëm në kushtet e nenit 17 të Kushtetutës, pra, për një interes publik, për të mbrojtur të drejtat e të tjerëve me mënyra dhe forma që të jenë në përpjestim me gjendjen që e ka diktuar ndryshimin dhe pa prekur thelbin e të drejtës. Rastet e kufizimit të të drejtave themelore nga ligjvënësi, gjatë marrjes së masave të ndryshme legislative me qëllim mbrojtjen e një interes publik, mund të çojnë në cenim të parimit të sigurisë juridike, i cili nuk mund të prevalojë ndaj të parit. Për këtë arsyе, Gjykata, në rastin konkret, duhet të analizojë nëse ndërhyrja e ligjvënësit ka qenë e nevojshme, pra e diktuar nga një interes publik, e arsyeshme dhe në përpjestim me gjendjen që ka diktuar ndërhyrjen si dhe nëse ka prekur thelbin e së drejtës.

Arsyet pse rekomandohet heqja e kësaj të drejte për këto struktura akomoduese janë a) efekti i papërballueshëm për buxhetin e shtetit; b) reduktimi i borxhit publik; c) presioni negativ i krizës globale financiare; ç) konsolidimi fiskal i qeverisë; d) funksionimi normal i skemës së tatimit mbi të ardhurat. Këto argumente, vlerësohen se janë në përfitim të interesit publik të pjesës më të madhe të të punësuarve dhe konsiderohen si shkaqe të arsyeshme dhe proporcionale, në kuptim të nenit 17 të Kushtetutës, duke sjellë prevallim të interesit publik ndaj parimit të sigurisë juridike.